

Besigtigelsesrapport

Emne: Gravning og oprensning af afvandingsgrøfter i Igaliku sommeren 2005

Besigtigelsen, som blev foretaget efter anmodning fra Daniel Thorleifsen, Grønlands Nationalmuseum, fandt sted den 10. august 2005.

NKA var kort forinden blevet gjort opmærksom på, at grøftegravning havde fundet sted i Igaliku indenfor ruinområdet, og at der i den opgravede jord var fundet trækul, knogler og andet organisk materiale. I grøfternes sider var der iagttaget kulturlag af en vis tykkelse.

Eftersom mit besøg var af meget kort varighed - den fandt sted i forbindelse med min hjemrejse til Danmark - lykkedes det mig ikke at få afklaret hvem der var ansvarlig for gravearbejdet. Formalia synes dog i orden, idet chefkonsulent Kenneth Høegh ifølge Georg Nyegaard, Qaqortoq Museum, havde givet tilladelse til arbejdet under henvisning til, at der var tale om vedligeholdelse af en eksisterende mark.

Oprrensning af eksisterende grøfter finder sted med jævnlige mellemrum i bygden, ligesom der også fra tid til anden graves nye grøfter. Således blev der i 2004 nedlagt elkabler og vandledninger langs "hovedgaden", der jo også passerer gennem ruingruppens centrale del.

Jeg skal i det følgende give en kort redegørelse for mine iagttagelser under mit aktuelle besøg. Grøfterne beskrives i rækkefølge med numre som refererer til nedenstående oversigtsplan. Det skal bemærkes at jeg ikke rådede over et opdateret kort, ej heller det nødvendige målestyr, og grøfternes placering på oversigtsplanen er derfor ikke ganske korrekte.

Grøft 1

Oprrensning af eksisterende afvandingsgrøft. Grøften er ca. 20 m lang. Der blev iagttaget affaldslag med indhold af recente kulturlevn i de øverste 20 cm. i grøftens sydlige ende. Ellers intet.

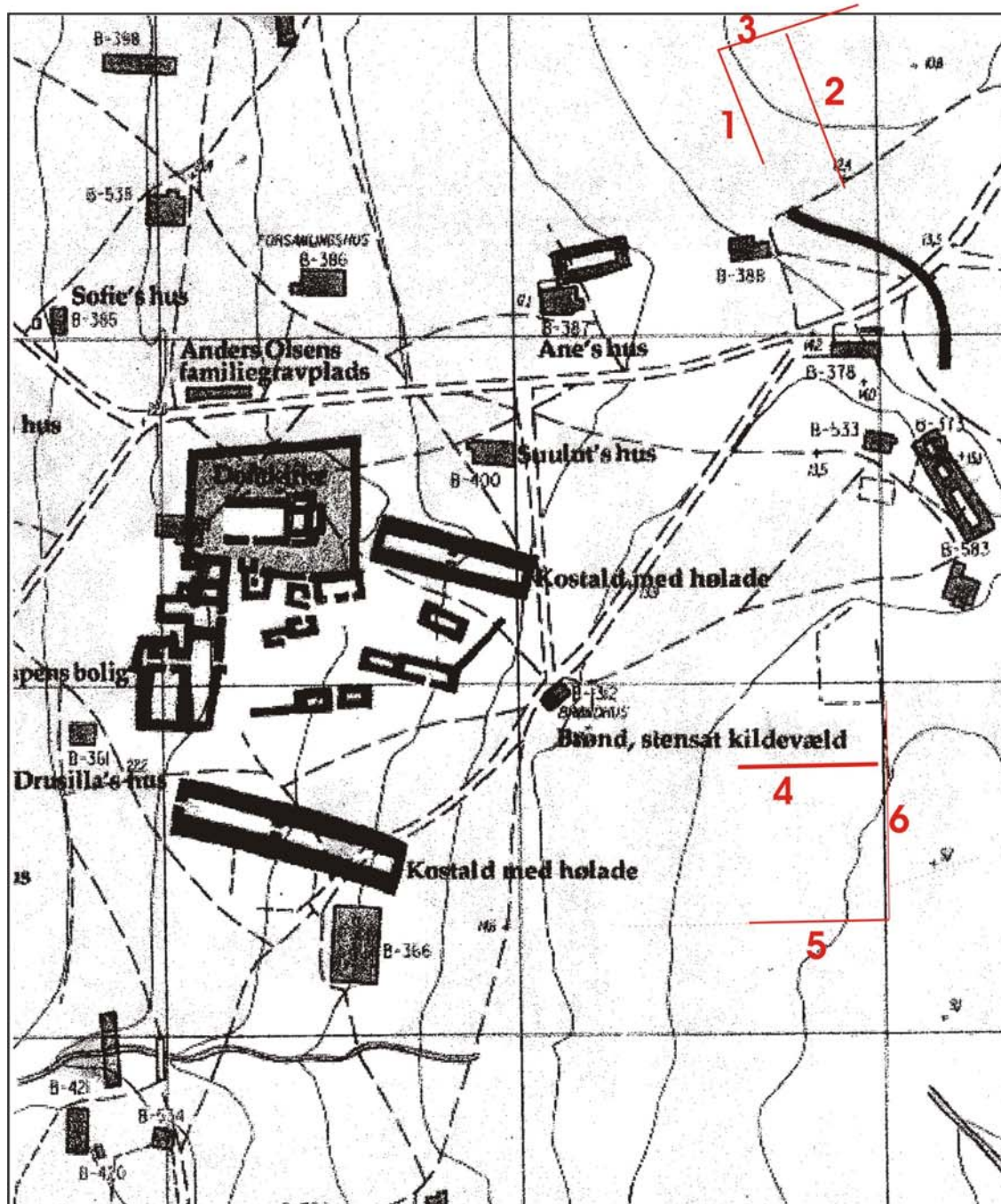

Grøft 2

Oprrensning af eksisterende grøft, ca. 30 m lang. I den sydlige ende fandtes recente kulturlevn i de øverste 20 cm. Ellers intet.

Igaliku den 10. August 2005

Besigtigelse af oprensede og nygravede grøfter.

- Oprensning af eksisterende grøft
- Nygravet grøft

Grøft 3

Oprensning af eksisterende grøft, ca. 20 m lang. Der blev iagttaget muld med enkelte kulturspor af nyere dato i de øverste 15 cm. Ellers intet.

Grøft 4

En nygravet ca. 30 m lang afvandingskanal. I hele grøftens længde blev der konstateret kulturlag. Kraftigst i vestenden hvor laget har en tykkelse på op til en halv meter. Mod øst tynder det ud, men er stadig synligt. Kulturlaget indeholder trækul, knogler, huggespån og andet bearbejdet træ. Bevaringsforholdene for organisk materiale synes god. Skønt der i den oplastede fyld var en del sten, kunne der ikke i profilet ses nogen form for anlægsspor. Der blev ikke fundet noget som med sikkerhed kunne datere laget, men der er grund til at tro at der er tale om middelalderlige møddingsaflejringer. Det aktuelle område, der ligger øst for bispesædets kilde, har været et vådområde med nogen mosedannelse.

Kulturlaget, her i profilet nær grøftens vestende. Den øverste del af laget har tydeligvis været berørt af plov eller andet markredskab.

Grøft 5

Oprensning af eksisterende grøft over en strækning på ca. 30 m. Arbejdet skønnes foretaget for ca. 1 år siden. I grøftens vestlige ende fandtes et ca. 10 cm tykt kulturlag indeholdende trækul og enkelte knoglestumper.

Grøft 6

Oprensning af eksisterende afvandingsgrøft over en strækning på ca. 80 m. Der kunne visse steder - navnlig i den nordlige ende - konstateres kulturlag indeholdende trækul m.v. Ellers intet at bemærke. Grøften blev ikke fotograferet.

Konklusion

Gravearbejdet har især i området øst for det middelalderlige brøndanlæg berørt velbevarede kulturlag, og det kan ikke udelukkes, at der i den opkastede jord kan gøres fund af betydning. Gennemgravningen af lagene skønnes ikke umiddelbart at ville forårsage nogen ændring af bevaringsforholdene, men på længere sigt vil en sænkning af grundvandsniveauet betyde en ødelæggelse af genstande af organisk materiale.

Anbefalinger

De gennemgravede kulturlag bør dokumenteres ved opmåling af profilsøjler, hvor stratigrafien er bedst bevaret, og man bør eventuelt udtage materialeprøver. Det bør desuden undersøges, hvor den opgravede jord tænkes anvendt med henblik på en stedfæstelse af den nye placering og for eventuelt at give mulighed for en senere undersøgelse af fyldens indhold af kulturlevn.

Det bør desuden sikres at alt grave- og anlægsarbejde i ruinområdet fremover indberettes til NKA, således at der vil være mulighed for at gennemføre forudgående undersøgelser eller anwise alternative løsninger. Dette gøres naturligvis bedst ved at gennemføre en områdefredning. En gennemførelse af en lokalplan, som foreslået af Vibeke Krogh, kunne være en anden mulighed, men man må nok desværre se i øjnene at en sådan kan have lange udsigter, idet Narsaq kommune ikke råder ressourcer eller ekspertise, som kræves for at udarbejde den endelige plan.

Vang den 14. august 2005

Hans Kapel